

ΕΟΡΤΗ του ΠΡΟΦΗΤΗ ΗΛΙΑ
Στην ομώνυμη ιστορική Μαρωνίτικη Μονή
Στις 19 – 07 – 2008

Απόσπασμα ομιλίας του
Πανοσιολογιότατου Πατρός Ιωσήφ Γ. Λακκοτρύπη Μιχαηλίδη
Ηγουμένου της Ιεράς Μονής.

[...]

1- Χαιρετισμό από τον Πανοσιολογιότατο Γενικό Ηγούμενο.

Σας μεταβιβάζω πρώτα από όλα τις ευχές και θερμό χαιρετισμό αγάπης και ειρήνης του Πανοσιολογιότατου Γενικού μας Ηγουμένου Αββά Ηλία Χαλίφε ο οποίος εκφράζει τη μεγάλη του λύπη που εφέτος δεν μπόρεσε να βρίσκεται μαζί μας στη γιορτή αυτή. Όμως σας διαβεβαιώνει ακόμα μια φορά ότι οι Μαρωνίτες Μοναχοί συνεχίζουν την παράδοση τους στη Νήσο Κύπρο, νοιάζονται και προσεύχονται για τους Μαρωνίτες του Νησιού με τους οποίους είχαν και έχουν στο Νησί κοινή ιστορία και κοινή πορεία, κοινές επιτυχίες και κοινές ανησυχίες, κοινές χαρές και κοινές πίκρες συμπεριλαμβανομένης της νυν προσφυγιάς.

Ο Πανοσιολογιότατος Γενικός Ηγούμενος εύχεται στους προσκυνητές και παρευρισκομένους στη Γιορτή του Προφήτη Ηλία στο αρχαίο Μοναστήρι μας θάρρος, πίστη κι ελπίδα. Ας είναι η γιορτή του Φλογερού Προφήτη πηγή ευλογιών και ουράνιων αγαθών στο καθένα από σας, στις οικογένειες σας και σ' ολόκληρη τη Μαρωνίτικη κοινότητα της Κύπρου.

2- Η έννοια του προσκυνήματος μας στην ιστορική Μονή μας.

Αγαπητά εν Χριστώ αδέρφια,

Βρισκόμαστε σήμερα εδώ για να κρατήσουμε, να διατηρήσουμε την παράδοση των πατεράδων μας και να τιμήσουμε τη μνήμη του μεγάλου Προφήτη Ηλία που για αιώνες ήταν και είναι ο Προστάτης όλων των Μαρωνιτών της Κύπρου στα δεινά τους, στις δοκιμασίες και ιδιαίτερος στους δύσκολους καιρούς και στις ανομβρίες.

Βρισκόμαστε σήμερα εδώ για να αντλήσουμε πίστη, αγωνιστικότητα και ελπίδα από τα ερείπια του Μοναστηριού μας αυτού αφού για αιώνες υπήρξε πηγή πίστεως, αγωνιστικότητας και ελπίδας για τους Κυπρίους Μαρωνίτες πρόγονούς μας.

Βρισκόμαστε εδώ για να αποτίνουμε φόρο τιμής στον «άγνωστο στρατιώτη μας», σε όλους όσους θυσιάστηκαν και έγιναν ολοκαύτωμα για να επιβιώσει η Κοινότητα μας και να συνεχιστεί η μακραίωνη πορεία των Μαρωνιτών

στην ευλογημένη Νήσο Κύπρο. Στον «άγνωστο Μαρωνίτη Μοναχό» οφείλουν οι σημερινοί μαρωνίτες την ύπαρξη τους.

Βρισκόμαστε εδώ για να δέσουμε και να ενώσουμε το νυν και το μέλλον μας με το παρελθόν και την ιστορία μας, για να μη ζούμε μετέωροι χωρίς ρίζες, χωρίς θεμέλια, χωρίς καμιά πυξίδα, χωρίς ιστορία και χωρίς ελπίδα...

Ήμαστε εδώ κυρίως για να προσευχηθούμε. Πόσα, μα πόσα έχουμε να πούμε και να ζητήσουμε από το Θεό Πατέρα μας δια του Εκλεκτού Του Προφήτη Ηλία. Ζούμε σε δύσκολους καιρούς και σοβαροί κίνδυνοι μας απειλούν από κάθε μεριά: η αμαρτία αυξήθηκε, η πίστη μαράθηκε, η καρδιά του ανθρώπου σκληράθηκε, η ψυχή του από τη χάρη του Θεού απομακρύνθηκε, η οικογένεια ως ιερός θεσμός διασαλεύεται, ο πλανήτης ολόκληρος νοσεί και η γη από τις διαδοχικές ανομβρίες στέγνωσε και ξηράθηκε ... Και ο Εύσπλαχνος Θεός Πατέρας να μας παροτρύνει δια του στόματος του Προφήτη Ηλία: Μετανοήστε, πιστέψατε, εξαγνιστείτε και ότι θέλετε ζητείστε !

Είναι με εξαιρετική συγκίνηση που πατούμε σήμερα τα πόδια μας στα ιερά αυτά χώματα. Ο κάθε άνθρωπος και κάθε Μαρωνίτης που γνωρίζει την ιστορία αυτού εδώ του χώρου, θα πρέπει να νιώθει ρίγος που να τον καθηλώνει. Θα πρέπει να υποκλίνει βαθιά το κεφάλι του από ευλάβεια, σεβασμό και ευγνωμοσύνη.

Κάποιος που γνωρίζει την ιστορία αυτού εδώ του χώρου, θα προτιμούσε να πατά όσο πιο απαλά το χώμα αυτό, αφού είναι μίγμα από ιδρώτα και αίμα των αγίων και ηρώων προγόνων μας. Θα ήθελε να εισπνεύσει όσο πιο βαθιά μπορεί, για να γεμίσει τους πνεύμονες του από άρωμα ιερό, ευωδία αγιότητας. Θα επιχειρούσε να σιωπήσει για να αφουγκραστεί και να ακούσει από τα βάθη των αιώνων τις προσευχές των μοναχών, τις παρακλήσεις των πιστών και τις συμβουλές εκείνων που αντιμετώπισαν τεράστιους κινδύνους και τα κατάφεραν.

Ο κάθε Μαρωνίτης θα πρέπει σ' αυτό εδώ το χώρο να κλείνει τα μάτια του για να βλέπει πιο καθαρά την ιστορία του, την επ-αναγέννηση της κοινότητας του, να θαυμάσει την αυταπάρνηση, την αυτοθυσία, την αγάπη και τη προσφορά των αφοσιωμένων αγίων πατέρων Μοναχών. Να ξαναδεί ολοζώντανα τους Μοναχούς μας να σπεύδουν για εξόρμηση προς κάθε κατεύθυνση αναζητώντας, ενδυναμώνοντας και εδραιώνοντας το δοκιμασμένο ποίμνιο τους: στο Καζάφανη, στην Κλεπλίνη, Κυθραία, Βουνό, Κουτσοβέντη, Καμπυλή, Κορμακίτη, Καρπάσια, Ασώματο, Φλούδι, Αγία Μαρίνα, Μετόχι... Εξορμήσεις διάσωσης καθημερινές απ' αυτό εδώ το

Μοναστήρι με μέσα πενιχρά αλλά με πλούσια ψυχή και μεγάλη καρδιά γεμάτη πίστη, αγάπη κι' ελπίδα. Όλα άρχισαν το 1735.

3- Ίδρυση και ρόλος της Μονής Προφήτη Ηλία – Μαρωνιτών.

Η αντίστροφη μέτρηση για τους Κυπρίους μαρωνίτες άρχισε κατά την Ενετοκρατία (1489 – 1570) και αποκορυφώθηκε με τη κατάκτηση της Κύπρου από τους Οθωμανούς (1570 - 1571). Κατά τη περίοδο αυτή, τα δεινά των μαρωνιτών ήταν φρικτά και εξοντωτικά. Ο αριθμός των μελών της κοινότητας όλο και μειωνόταν καθώς επίσης και ο αριθμός των χωριών και τους ιερείς τους. Η Μαρωνίτικη Κοινότητα ήχε απομονωθεί εντελώς ιδιαίτερα μετά το θάνατο του Μαρωνίτη Επισκόπου, Λουκά του Καρπασιώτη (†1673) και μετά από τη κακοποίηση και την απέλαση των Μαρωνιτών Μοναχών της Μονής Αγίου Ιωάννη – Κουτσοβέντη την οποία και παρέδωσαν οι Οθωμανοί στους Ελληνοκυπρίους Ορθοδόξους. Ο νέος Επίσκοπος των Μαρωνιτών της Κύπρου και οι διάδοχοι του δεν μπόρεσαν να εγκατασταθούν στην εν Κύπρω Έδρα τους και διέμεναν στο Λίβανο. Σιγά σιγά αυτό το Status Quo θεσμοποιήθηκε από τη Μαρωνίτικη Εκκλησιαστική Αρχή και η Επισκοπική Έδρα των μαρωνιτών της Νήσου μεταφέρθηκε στο Λίβανο. Μερικοί Επίσκοποι πραγματοποίησαν επισκέψεις στη Νήσο, μερικοί άλλοι καθόλου. Για 161 συνεχιζόμενα χρόνια, κανένας Επίσκοπος δεν μπόρεσε να επισκεφθεί το κυπριακό ποίμνιο του, από το 1687 μέχρι το 1848.

Το 1735, δηλαδή 164 χρόνια από τη κατάληψη της Κύπρου από τους Οθωμανούς οι μαρωνίτες, χωρίς Επίσκοπο, χωρίς Μοναστήρι και Μοναχούς αλλά ούτε και Μαρωνίτες Ιερείς, ευρίσκονταν σε τέλεια εξασθένηση, αποτέλεσμα των απάνθρωπων διωγμών και της σκληρής κακομεταχείρισης τους. Η μεγάλη Μαρωνίτικη Κοινότητα της Κύπρου εξολοθρεύτηκε κυριολεκτικά αφού ανευρέθηκαν 150 με 200 επιβιώσαντες Κύπριοι μαρωνίτες στο Νησί όταν οι μακρόχρονες προσπάθειες των Εκκλησιαστικών αρχών καρποφόρησαν επί τέλους και δυο μαρωνίτες μοναχοί κατέφθασαν στη Κύπρο.

Ο Πατήρ Πέτρος ο ζωγράφος, κυπριακής καταγωγής και ο Πατήρ Μακάριος Ασκούτη, Λιβάνιος, έφθασαν στο Νησί στη πιο κρίσιμη και πιο απελπιστική και φρικτή περίοδο της ιστορίας της Μαρωνίτικης Κοινότητας του τόπου αυτού. Αξιοσημείωτο είναι ότι το 1695, ο μαρωνίτικος μοναχισμός στο Λίβανο αναδιοργανώθηκε και ιδρύθηκε νέο μοναχικό τάγμα (ομοσπονδία μοναστηριών) με επί κεφαλής Γενικό Ηγούμενο και τετραμελές Γενικό Συμβούλιο. Οι δυο Πατέρες κατέφθασαν για παροχή βοήθειας στους μαρτυρικούς απομένοντες μαρωνίτες έχοντας κατά νουν τις συμβουλές, τις εντολές και προτροπές του Γενικού τους Ηγούμενου, Πανοσιολογιότατου Αββά Μιχαήλ Ισκάνδαρ: « ... Να ανοίξετε σχολείο για τη μόρφωση και να μαζέψετε τα παιδιά απ' όλα τα χωριά και μέρη, όπου υπάρχουν μαρωνίτες, διότι κάθε χωριό (από μόνο του) δεν έχει αρκετά παιδιά. Και, για να γίνει καλό για ολόκληρη την Μαρωνίτικη Κοινότητα της Κύπρου, κάθε τόσο να περιοδεύετε στα μακρινά χωριά για να διδάξετε και να καθοδηγήσετε ανάλογα με τις γνώσεις σας και τη δύναμη σας τους μαρωνίτες χριστιανούς. Να ιδρύσετε Μοναστήρι για να γίνει περισσότερο καλό κι' αυτό το καλό να επικρατήσει. Οι μαρωνίτες της Κύπρου είναι φτωχοί. Για να ζήσετε, ας βασισθούμε στο Θεό και πάρτε, εκτός από τα έξοδα του ταξιδιού σας, εξήντα γρόσια από το ταμείο του φτωχού μας Τάγματος και ο Γνώστης των σκοπών είναι Άξιος. Σας προτρέπω επίσης: Το παιδί που οι γονείς του μπορούν να το εφοδιάσουν με τροφή, καλώς. Το φτωχό, που οι γονείς του δεν δύνανται να το εφοδιάσουν, μοιράστε μαζί του το ψωμί που ο

Θεός θα σας στείλει. Με την ελπίδα στο Θεό και στους καλούς ανθρώπους, θα προκύψει από το σχολείο και το Μοναστήρι αυτό ωφέλεια μεγαλύτερη απ' ό,τι στη σχολή Αγίου Ιωσήφ – Αϊντούρα...»

Με πίστη και ελπίδα στο Θεό λοιπόν, και μ' αυτά τα συγκινητικά αλλά και προφητικά λόγια του Γ. Ηγουμένου στην καρδιά τους, οι δυο Μοναχοί, χωρίς καμιά καθυστέρηση, άρχισαν το εξαιρετικά δύσκολο έργο τους. Στο μαρωνίτικο χωριό Μετόχι, ένα από τα μεγαλύτερα απομένοντα τότε χωριά και που σήμερα δεν υπάρχει πια, εγκαταστάθηκαν. Οι κάτοικοι, τους παραχώρησαν μια παλαιά ερειπωμένη εκκλησία στην ανατολική άκρη του χωριού, εκείνη του Προφήτη Ηλία, ένα οικοδόμημα του 1508, σε απόσταση ολιγότερη των 1000 μέτρων από μια άλλη εκκλησία αφιερωμένη στον Άγιο Μάμα. Σε λίγο χρονικό διάστημα, η εκκλησία του Π. Ηλία επιδιορθώθηκε και η ανέγερση του Μοναστηριού άρχισε. Άρχισε και η ιερά αποστολή των μοναχών ο αριθμός των οποίων αυξήθηκε με τη κάθοδο κι' άλλων Πατέρων αφού το σωστικό έργο ήταν τεράστιο και οι συνθήκες δραματικές .

Με την ελπίδα στο Θεό και στους καλούς ανθρώπους, το οικοδόμημα της Ιεράς Μονής Προφήτη Ηλία ολοκληρώθηκε και λειτούργησε με μια σημαντική μοναχική κοινότητα. Λειτουργήσε και το σχολείο στο ισόγειο της Μονής ενώ στο 1^ο όροφο βρίσκονταν το Ηγουμενείο και τα κελιά των μοναχών. Ακόμα μια φορά, οι Μαρωνίτες Μοναχοί με την πίστη και την αγάπη τους, με το ζήλο και την αφοσίωση τους, με την εργατικότητα και την επιμέλεια τους μπόρεσαν να αποτρέψουν τον ορατό κίνδυνο του ολοκληρωτικού αφανισμού των μαρωνιτών από την Κύπρο. Το έργο τους αναδεικνύεται για δεύτερη φορά αποτελεσματικό, αξιέπαινο και καθοριστικό.

Μετά από μερικές δεκαετίες, ανακούφισαν, αναζωογόνησαν, ανασυγκρότησαν, καθοδήγησαν και εδραιώσαν το δυστυχισμένο και πολύπαθο μικρό πια ποίμνιο των μαρωνιτών της Κύπρου. Με την ίδρυση του Μοναστηριού του Προφήτη Ηλία το καλό για τη μικρή κοινότητα κράτησε, επικράτησε. Επί 200 περίπου χρόνια αυτό το Μοναστήρι παρέμεινε ένα από τα κυριότερα, αν όχι το κυριότερο πνευματικό κέντρο των Κυπρίων μαρωνιτών. Επί 239 χρόνια (1735 – 1974) οι Μοναχοί της Μονής μοιράστηκαν το ψωμί τους, όχι μόνο με τα φτωχά παιδιά των μορωνιτών αλλά με όλους ανεξαιρέτως τους μαρωνίτες, μικρούς και μεγάλους, πλούσιους και φτωχούς.

Οι γηραιότεροι μαρωνίτες που ακόμα ζουν, θυμούνται με συγκίνηση μεγάλη και εξιστορούν με νοσταλγία τα όσα έζησαν κατά τον πρώτο και το δεύτερο παγκόσμιο πόλεμο στο Μοναστήρι αυτό.

« Κανένας μα κανένας δεν περνούσε από τη Μονή σ' εκείνες τις μέρες της πείνας και της δυστυχίας και να μη τον κρατήσουν οι μοναχοί στο τραπέζι τους για φαγητό ή να μη τον φροντίσουν και να τον προμηθεύσουν με τα αναγκαία ...». **Εκτός από τους μαρωνίτες, κι' άλλοι Κύπριοι της γύρω περιοχής αναζητούσαν στη Μαρωνίτικη Μονή καταφύγιο, συμπαράσταση και βοήθεια . Κανένας μα κανένας δεν επέστρεψε με τα χέρια άδεια η απογοητευμένος ούτε Ελληνοκύπριος ούτε Τουρκοκύπριος. Καμιά φυλετική, θρησκευτική ή ρατσιστική διάκριση... Απ' όλα τα Μαρωνίτικα και τα γειτονικά χωριά, δεκάδες άνθρωποι και οικογένειες εργάζονταν και συνεργάζονταν στο Μοναστήρι μας μαζί με τους Μοναχούς. Η Μονή Προφήτη Ηλία υπήρξε χώρος πρότυπο συνύπαρξης και συμβίωσης της πλουραλιστικής Κυπριακής κοινωνίας.**

Έτσι, η Μονή Προφήτη Ηλία, δια το έργο που απετέλεσε, εδραιώθηκε στη συνείδηση και στο υποσυνείδητο του κάθε μαρωνίτη. Έγινε αναπόσπαστο μέρος της κυπριακής μαρωνίτικης υποδομής και της μαρωνίτικης κληρονομιάς στην ιερά Νήσο Κύπρο. Εύλογα οι μαρωνίτες της Κύπρου θεωρούν τη Μονή τους αυτή να είναι « για το πνεύμα φάρος, για τη πίστη βράχος, στις καταιγίδες φρούριο και στις δοκιμασίες καταφύγιο». Εύλογα επίσης οι μαρωνίτες πιστεύουν ότι η σημερινή

κοινότητα τους, την ύπαρξη της οφείλει στους αφοσιωμένους Μαρωνίτες Μοναχούς του Προφήτη Ηλία.

Το 1943 – 44, ανεγέρθηκε για τις ανάγκες της μοναχικής κοινότητας και το πάνω μοναστήρι, στη κορυφή του ιδίου οροπεδίου. Αυτό το νέο οικοδόμημα προσέφερε τις υπηρεσίες του για 30 περίπου χρόνια μόνο.

Το 1974, κατά την τούρκικη εισβολή η Ιερά Μονή του Προφήτη Ηλία – Μαρωνιτών, βομβαρδίστηκε ανηλεώς, κάηκε και καταστράφηκε σχεδόν ολοκληρωτικά. Έτσι, μια ολόκληρη μαρωνίτικη ιστορία και μια σπουδαία μαρωνίτικη κληρονομιά παρέλυσαν, απονεκρώθηκαν, πλήγηκαν ανεπανόρθωτα.

Αγαπητοί Μαρωνίτες,

Βρισκόμαστε εδώ για να δέσουμε και να ενώσουμε το νυν και το μέλλον μας με το παρελθόν και την ιστορία μας, για να μη ζούμε μετέωροι χωρίς ρίζες, χωρίς θεμέλια, χωρίς πυξίδα, χωρίς ιστορία, χωρίς πίστη κι ελπίδα...

Βρισκόμαστε εδώ σε ιερό προσκύνημα για να τιμήσουμε το Μέγα Προφήτη Ηλία προστάτη μας την ημέρα της γιορτής του,

Να ανυψώσουμε δόξα, τιμή κι ευχαριστία στον επουράνιο Θεό Πατέρα μας,
Να ενωθούμε με τους γονείς, παππούδες και προγόνους μας σ' αυτό εδώ το Μοναστήρι που τους είχε αγκαλιάσει, προστατέψει και διασώσει από τον αφανισμό, από την πείνα και τα δεινά...

Να αντλήσουμε για τη Μαρωνίτικη μας φλόγα από το ανεξάντλητο λάδι του Προφήτη Ηλία, μια φλόγα που πρέπει και επιβάλλεται να κρατηθεί αναμμένη όπως μας την παρέδωσαν οι μαρτυρικοί πρόγονοι μας, μια φλόγα που με περηφάνια και καύχημα θα πρέπει να παραδώσουμε αναμμένη στα παιδιά μας, στη νεολαία μας, στις μελλοντικές γενιές μας.